

«Ο ποιητής όμοιος Θεού». Η τελευταία μεγάλη συνέντευξη του Ταρκόφσκι. (Κατερίνα Χουζούρη)

[/ Πεμπτούσία](#)

Οι εκδόσεις Μανιφέστο, τριάντα ακριβώς χρόνια μετά την εκδημία του Αντρέι Ταρκόφσκι, παρουσιάζουν την τελευταία μεγάλη συνέντευξή του. Την Πέμπτη 29 Δεκεμβρίου, ημέρα της εκδημίας του, στις 19.00μ.μ., στο Βιβλιοπωλείο «άΠΕΙΡΟΣ ΧΩΡΑ», Σισμανογλείου 10, Βριλήσσια, θα γίνει η πρώτη παρουσίαση του βιβλίου «Ο ποιητής όμοιος Θεού, Η τελευταία μεγάλη συνέντευξη Αντρέι Ταρκόφσκι». Η εισαγωγή, η μετάφραση, οι σημειώσεις και η επιμέλεια της έκδοσης, είναι του Δημοσιογράφου, Σκηνοθέτη και Συγγραφέα, Κωνσταντίνου Μπλάθρα.

Για το βιβλίο και τον μεγάλο σκηνοθέτη θα μιλήσουν, ο Αχιλλέας Κυριακίδης, συγγραφέας και σκηνοθέτης, ο Ανδρέας Τυρος, κριτικός, πρόεδρος ΠΕΚΚ, ο Σωτήρης Γουνελάς, συγγραφέας και ο επιμελητής του βιβλίου Κωνσταντίνος Μπλάθρας, σκηνοθέτης και δημοσιογράφος.

*Ο σκηνοθέτη και συγγραφέας Κωνσταντίνος Μπλάθρας,
<http://www.aegisfilms.gr/wp-content/uploads/2014/10/k-blathras.jpg>*

Η Πεμπτουσία μίλησε με τον Δημοσιογράφο, Σκηνοθέτη και Συγγραφέα του βιβλίου «Ο ποιητής όμοιος Θεού, Η τελευταία μεγάλη συνέντευξη Αντρέι Ταρκόφσκι», Κωνσταντίνο Μπλάθρα.

Πεμπτουσία: Θα θέλαμε να μας μιλήσετε για τον τόπο και το χρόνο, αυτής της τελευταίας συνέντευξης του Αντρέι Ταρκόφσκι. Γνωρίζουμε σε ποιους δημοσιογράφους δόθηκε αυτή η συνέντευξη; Νομίζω ότι αυτή η συνέντευξη έχει πολλά ενδιαφέροντα στοιχεία.

Κωνσταντίνος Μπλάθρας: Είναι μία μεγάλη συνέντευξη εξήντα περίπου σελίδων, η οποία δόθηκε τον Μάρτιο του 1985, στη Σουηδία όπου βρισκόταν ο Ταρκόφσκι για την ταινία του «Θυσία». Είχαν τελειώσει τα γυρίσματα και έκανε το μοντάζ. Η συνέντευξη δόθηκε σε δύο Πολωνούς στον Γιέρζι Ιλγκ, ο οποίος είναι επικεφαλής του Εκδοτικού Οίκου Σνακ στην Πολωνία και στον Λέοναρντ Νόιγκερ, ο οποίος

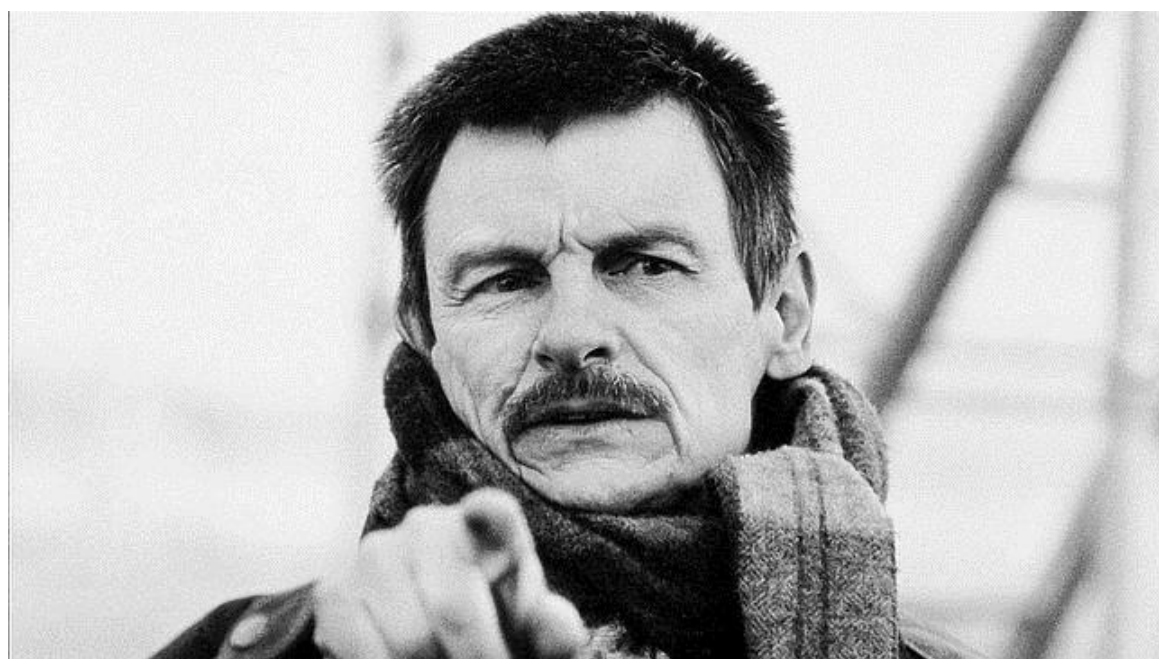
είναι καθηγητής στο Ινστιτούτο Σλαβικών Σπουδών, στο Πανεπιστήμιο της Στοκχόλμης. Τον Μάρτιο του 1985, βρέθηκαν και οι δύο στη Στοκχόλμη, ο Νόιγκερ ήταν από τους πρωτεργάτες της «Αλληλεγγύης» και ο Ιλγκ ανήκε σ' αυτόν τον κύκλο και είχαν γίνει και οι δυο τους φυγάδες στα χρόνια του καθεστώτος. Αντίστοιχα και ο Ταρκόφσκι ήταν πολιτικός πρόσφυγας στη Δύση, είχε ζητήσει πολιτικό άσυλο στην Ιταλία, οπότε μεταξύ των τριών ανδρών υπάρχει κάτι κοινό. Η συνομιλία έγινε στα ρωσικά. Ένα μέρος της, δημοσιεύτηκε στην Πολωνία μετά το θάνατο του Ταρκόφσκι. Πριν από λίγο καιρό, κυκλοφόρησε σε βιβλίο και στην Πολωνία. Νομίζω ότι η έκδοσή μας στα ελληνικά είναι η δεύτερη που κυκλοφορεί.

Πεμπτουσία: Εννοείτε ότι δεν έχουν γίνει μέχρι στιγμής άλλες εκδόσεις; Δεν έχει εκδοθεί π.χ. στα ρωσικά;

Κωνσταντίνος Μπλάθρας: Στα ρωσικά έχει κυκλοφορήσει σε περιοδικό, όχι όμως σε βιβλίο.

Πεμπτουσία: Έχει μεταφραστεί σε πολλές γλώσσες; Από ποια γλώσσα έγινε η μετάφραση;

Κωνσταντίνος Μπλάθρας: Το κείμενο αυτό έχει μεταφραστεί στα αγγλικά (απ' όπου έγινε η μετάφραση στα ελληνικά), στα γερμανικά, στα σουηδικά και σε άλλες γλώσσες. Ο Ιλγκ με τον οποίο επικοινωνήσαμε αυτές τις ημέρες μου είπε: «Ωραία, το μεταφράσαμε από τα ρωσικά στα πολωνικά, από τα πολωνικά στα αγγλικά, από τα αγγλικά στα ελληνικά καιρός είναι λοιπόν να μεταφραστεί τώρα από τα ελληνικά στα ρωσικά!»

Πεμπτουσία: Είπατε ότι η συνέντευξη αυτή είναι περίπου εξήντα σελίδες. Άρα είναι –όπως λέμε– μια συνέντευξη εφ’ όλης της ύλης.

Κωνσταντίνος Μπλάθρας: Ναι, θα μπορούσαμε να το πούμε αυτό. Βέβαια δεν αφορά κάθε ταινία ξεχωριστά. Είναι μια συζήτηση γενικότερα για την τέχνη, τον καλλιτέχνη, για το ρωσικό κινηματογράφο, για το πολωνικό σινεμά, για τη λογοτεχνία, για τους συγγραφείς, για το ρομαντισμό και αν τα έργα του είναι ρομαντικά... Είναι μια ευρύτερη συζήτηση, αν και συγκεκριμένα συζητούν για τις ταινίες «Ο καθρέπτης», «Στάλκερ» και «Αντρέι Ρουμπλιώφ», τα οποία έργα και εγώ θεωρώ ότι είναι τα κορυφαία του.

Πεμπτουσία: Γνωρίζουν οι νέοι τον Ταρκόφσκι; Πιστεύετε ότι τα έργα του έχουν να πουν κάτι στο σημερινό άνθρωπο;

Κωνσταντίνος Μπλάθρας: Ο Ταρκόφσκι είναι σημαντικός, όχι μόνο για το σινεμά. Είναι σημαντικός και ως προσωπικότητα της τέχνης και του πολιτισμού. Σ’ ένα πρόσφατο αφιέρωμα, που είχε κάνει η Ταινιοθήκη πριν από ένα χρόνο περίπου και το οποίο είχε πάρα πολύ κόσμο, θυμάμαι όταν είχα πάει να δω το «Στάλκερ», οι περισσότεροι θεατές ήταν νέοι, οι οποίοι για πρώτη φορά βλέπανε τη συγκεκριμένη ταινία αλλά και ένα έργο του Ταρκόφσκι. Πιστεύω ότι, επειδή το έργο του έχει ταυτόχρονα μια βαθύτητα και μια απλότητα, εύκολα μπορεί να συγκινήσει τον οποιοδήποτε. Δεν έχει να κάνει δηλαδή με την ηλικία. Όταν έφυγε από τη Ρωσία, τη δεκαετία του ’80, τις ταινίες του τις καταλάβαιναν περισσότερο οι νεότεροι, παρά η δική του η γενιά. Είναι ένα ερώτημα, το πώς μπορεί να επικοινωνεί κανείς με ένα έργο τέχνης. Σε έναν άνθρωπο που είναι ευαίσθητος, που καταλαβαίνει ότι ο άνθρωπος δεν είναι μόνο αυτός που τρώει, κάτι λέει σίγουρα...

Η συνέντευξη του τελειώνει, με ένα κομμάτι που έχει να κάνει με τη μετανάστευση (και ο ίδιος ο Ταρκόφσκι και οι δύο Πολωνοί είχαν αναγκαστεί να φύγουν από τις πατρίδες τους), εξαιρετικά επίκαιρο, εξαιτίας όλων αυτών των ανθρώπων που είναι αναγκασμένοι να φεύγουν από τις πατρίδες τους. Στο τέλος της συνέντευξης λέει ότι, κανένας άνθρωπος δεν πρέπει να φεύγει από τον τόπο του, γιατί κανένας δεν μπορεί να αντέξει την ξενιτιά.

Πεμπτουσία: Γιατί ο Ταρκόφσκι θεωρείται ως ένας από τους μεγαλύτερους σκηνοθέτες;

Κωνσταντίνος Μπλάθρας: Με είχε ρωτήσει κάποτε ένας φίλος, αν ο Ταρκόφσκι θα

έμπαινε στη δεκάδα των καλύτερων σκηνοθετών όλων των εποχών. Του απάντησα ότι θα έμπαινε ακόμα και στην πεντάδα. Ο Ταρκόφσκι χρησιμοποίησε την ακμή όλων των κινηματογραφικών μέσων, που είχε ο αναλογικός κινηματογράφος. Μάλιστα η τελευταία του ταινία, είναι η απαρχή και για την χρησιμοποίηση και κάποιων ψηφιακών μέσων ως προς το μοντάζ. Είναι λοιπόν η απαρχή της νέας γενιάς του κινηματογράφου. Του Ψηφιακού. Δηλαδή θα έλεγε κανείς ότι, είναι το αποκορύφωμα του αναλογικού κινηματογράφου, δηλαδή του κινηματογράφου που γυρίζεται και τυπώνεται σε φιλμ. Έχοντας λοιπόν χρησιμοποιήσει την ακμή όλων των μέσων, θα έλεγε κανείς ότι είναι η κορωνίδα, το επιστέγασμα, όσων έχουν γίνει στον κινηματογράφο, τα προηγούμενα εκατό χρόνια. Πέρα από αυτό όμως, τα μεγάλα έργα δεν έχουν να κάνουν μόνο με τον κινηματογράφο, έχουν να κάνουν με τον άνθρωπο γενικότερα. Δηλαδή, το έργο του Ταρκόφσκι, δεν έχει να κάνει μόνο με το σινεμά, αλλά έχει να κάνει ευρύτερα με τον άνθρωπο. Με το πώς καταλαβαίνουμε τον άνθρωπο. Τα έργα του τα βλέπουμε και θα τα ξαναβλέπουμε, για πολύ καιρό. Και βέβαια αυτοί που ασχολούνται με το σινεμά, είναι αδύνατο να προσπεράσουν τέτοια μεγέθη.

Андрей Арсеньевич Тарковский
ΑΝΤΡΕΙ ΑΡΣΕΝΙΕΒΙΤΣ ΤΑΡΚΟΦΣΚΙ

Ο ποιητής όμοιος Θεού
Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΜΕΓΑΛΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Εισαγωγή, μετάφραση, σημειώσεις
Κωνσταντίνος Μπλάθρας

manifest

Το βιβλίο θα παρουσιάσουν οι:
ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ,
συγγραφέας και σκηνοθέτης
ΑΝΔΡΕΑΣ ΤΥΡΟΣ,
κριτικός, πρόεδρος ΠΕΚ
ΣΩΤΗΡΗΣ ΓΟΥΝΕΛΑΣ,
συγγραφέας
και ο επιμελητής του βιβλίου
ΚΩΣΤΑΣ ΜΠΛΑΘΡΑΣ
σκηνοθέτης και δημοσιογράφος

Πέμπτη
29 Δεκεμβρίου
7.00 μ.μ.

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

άΠΕΙΡΟΣ ΧΩΡΑ ΕΚΔΟΣΕΙΣ - ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ,
Σισμανογλείου 10 ☎ 211 410 9989

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΧΟΡΗΓΙΑΣ

Arti Φωτο

Gefira.gr

Πεμπτουσία: Ποια η σχέση του Ταρκόφσκι με το Θεό;

Κωνσταντίνος Μπλάθρας: Ο Ταρκόφσκι ήταν ένας βαθιά ένθεος άνθρωπος. Θυμηθείτε το Μαρτυρολόγιο του. Οι αναφορές του δεν είναι απλά θρησκευτικές, είναι ευαγγελικές. Βρήκα και την μαρτυρία συνεργάτη του, που λέει ότι ήξερε απ' έξω το Κατά Λουκάν και το Κατά Ιωάννην Ευαγγέλιο και μπορούσε ανά πάσα στιγμή, να αρχίσει να απαγγέλει μεγάλα κομμάτια! Αυτό δεν είναι παράδοξο. Ο πατέρας του Αρσένιος Ταρκόφσκι, ήταν ένας ποιητής, ποιήματα του οποίου δεν δημοσιεύτηκαν γιατί η ποίησή του έχει ευαγγελικές αναφορές. Ο Ταρκόφσκι έχει μελετήσει όλους του Ρώσους Ορθοδόξους της Διασποράς, που τους έχουμε μάθει από τις εκδόσεις τους στα γαλλικά και τους διάβαζε με πολύ σεβασμό. Προέρχεται από μία παράδοση που ξεκινά από τον Ντοστογιέφσκι και ακόμα πιο πίσω από την Φιλοκαλική αναγέννηση της Ρωσίας, οπότε έχει μια πολύ στέρεη πραγματικότητα, όσο κι αν ψάχνεται ως άνθρωπος του καιρού του και σε πολλά

άλλα... Η συνείδησή του είναι βαθιά ευαγγελική και σε κάθε περίπτωση ένθεη. Αυτό δεν μπορεί κανείς να το αμφισβητήσει, ούτε να το αγνοήσει.

Πεμπτουσία: Θα θέλαμε τώρα να μας μιλήσετε για τη δομή του βιβλίου σας.

Κωνσταντίνος Μπλάθρας: Το βιβλίο έχει την εισαγωγή, τη συνέντευξη, έχει επίσης μια επιστολή του Αντρέι Ταρκόφσκι προς τον πατέρα του, όταν ήταν στην Ιταλία, όπου του εξηγεί ότι τα έργα του είναι πατριωτικά και δεν πρέπει να τον κατηγορούν γι' αυτό (τον είχαν κατηγορήσει ως αντιπατριώτη), έχει ένα αναλυτικό χρονολόγιο της ζωής του, σημειώσεις πάνω σε όσα λέγονται στη συνέντευξη, για να γίνει πληρέστερη η κατανόηση του κειμένου.

Κατερίνα Χουζούρη